

tezajo še daleč gori na Ogrsko, do Zombora, kateri je izključno srbski, dà, celo gori do Sobotice, ki leži na sredi proge Belgrad-Budim-Pešta. Če torej pomislimo, da se srbski jezik pričinja pravzaprav šele pri Nišu in sega do Sobotice, leži Belgrad malone v sredini srbskega naroda, četudi na meji srbskega kraljestva.

Močna trdnjava je mesto Petrovaradin ob Donavi. Na drugi strani reke pa leži mesto Novisad, katerega so Madžari krstili za Uj-Videk. Prekoračili smo Donavo in prestopili v Magyarország. Pred našimi očmi se rasteza velikanska ogrska planjava, znana pod imenom Pusta. Razteza se med Donavo in Tiso in še dalje proti Sedmograškemu, podolgem pa od Budim-Pešte do Novegasada. Velika je nekako tako kakor cela Kranjska. Kakor daleč seže oko, nikjer ne zagledaš nobenega griča; sama nepregledna ravan se ti kaže; na njej pa so zasejane velike, pa redke vasi. Čikoš in guljaš sta ji gospodarja.

Mislil sem si ogrsko Pusto nekoliko drugačno, približno tako, kot so ameriške stepe: velikansko ravan, na kateri raste visoka trava, in po kateri se pasejo bivoli in neukročeni divji konji. Pa zmotil sem se. Ogrska Pusta je nepregledno polje; na njem raste žito kakor pri nas, zlasti še koruza in pšenica; samo da je ogrsko polje bolj rodovitno od našega. Njive in travniki so parcelirani baš kot pri nas. Tudi vasi so lepe, hiše večinoma zidane in lepo pobeljene. Živina pa ni divja, marveč se pase ukročena, kakor n. pr. na Kranjskem.

Južni del Puste do Sobotice se imenuje Bačka in je zelo rodovit; tukaj raste najlepša pšenica in se prideluje najboljšo ogrsko vino. Glavno mesto tega dela je srbski

Zombor. V okolici tega mesta biva tudi nekaj tisoč katoliških Srbov, ki so znani pod imenom Bunjevci. Srb in katoličan: to ne gre prav skupaj; zato se pa Bunjevci po svojih šegah in navadah zelo razlikujejo od Srbov v kraljevini.

Sredi Puste leži veliko mesto Sobotica; Nemci mu pravijo Maria-Theresiopel, Madžari pa Szabadka. Razsežno je in še dokaj čedno. — Oni del Puste pa, ki sega od Sobotice do Budim-Pešte, se imenuje Mala Kumanija ali Kečkemetska ravan (K. Heide), zato ker leži sredi tega dela mesto Kečkemet. Ta del je bolj nerodoviten; na mnogih krajih zagledaš močvirje.

Ponosni so potomci Arpadovi, da nikoli tega. In kako se ti postavlja tak Janoš ali Ferencz, kakor da bila madjarščina edino zveličavni jezik. Toda, koliko pa je pravega naroda madjarskega v kraljevini ogrski s Sedmograškim vred? Niti polovica vseh prebivavcev ne! Južne kraje so jim vzeli Slovani: Hrvatje in Srbi; cela Sedmograška pripada Rumunom in nemškimi Sasom; na severu pod Tatro bivajo Slovaki; na severovzhodu Rusini; cela kraljevina pa je preprežena z Nemci. Madjarom preostaja torej edino še — Debrecin. In vendar hočejo biti edini in neomejeni gospodarji!

Obstali smo v srcu Hungarije, v Pešti. Ne bom vam opisoval Ogrov in njih glavnega mesta natančneje. Če želiš, si ga sam lahko ogledaš, saj nimaš tako daleč do njega.

* * *

Tešek kérem: v glavnem mestu naše slabše polovice se posloviva. Ti boš šel po svojih opravkih, jaz pa grem pet ono znano: „Vivat academia, vivant professores!“

